

การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม
เพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรรมสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา*
The Study on Results of Learning Activities using Service-learning
to Enhance the Social Engineering Skills for Elementary Education
Students

ดวงพร อุณจิตต์, ศรวัสส์ ศิริ, ปริตต์ สายสี, เบญจมาศ พุทธิมา, สมิต ค่อยประเสริฐ และสมชาย เมืองมูล
Duangporn Oonjitt, Sorawat Siri, Parit Saisee, Benchamas Putthima, Smith Koiprasoet
and Somchai Muangmoon
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Lampang Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: duangporn@g.lpru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรรมสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 29 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบอัตนัย และแบบบันทึกผลการสะท้อนคิด วิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และวิเคราะห์สรุปผลแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดกิจกรรม ชั้นเตรียมการ นักศึกษารู้และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินกิจกรรมและบทบาทหน้าที่ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 89 ชั้นปฏิบัติ นักศึกษาสามารถปฏิบัติการ สร้างนวัตกรรมในรูปแบบกิจกรรม จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ DIY กระเป่าถุงนม เสื้อผ้าพาเพลิน และฉันทอยู่หมู่ไหน และชั้นการสะท้อนคิด นักศึกษาได้เรียนรู้ว่า การทำกิจกรรมนี้ดีมีประโยชน์ รู้สึกดี ภาคภูมิใจที่ได้ทำสิ่งดีๆ ให้กับเด็กๆ ให้โรงเรียน ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็น เรื่องสำคัญในการสร้างพลังบวกให้ทำงานด้วยใจ มีจิตอาสา เป็นแรงขับเคลื่อนในการทำงานเพื่อพัฒนา

*ได้รับบทความ: 22 กุมภาพันธ์ 2567; แก้ไขบทความ: 29 มีนาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 24 เมษายน 2567
Received: February 22, 2024; Revised: March 29, 2024; Accepted: April 24, 2024

ชุมชน โรงเรียน และสังคมให้มีศักยภาพและคุณภาพ ช่วยทำให้เราได้ฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองให้ดีที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะวิศวกรรมสังคม; การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

Abstract

This action research aimed to study results of learning activities using service-learning to develop the elementary education students' social engineering skills. The target group consists of 29 second-year students majoring in elementary education at Lampang Rajabhat University, selected by using purposive sampling technique. The research tools include an activity learning plan, an open-ended test, and a reflective thinking record form. The data analysis utilizes both content analysis techniques and deductive summary analysis.

The research finding indicates as follows: At the preparation stage, the results show that students have knowledge and understand the process of conducting activities and know their roles, with the percentage of 89%. 2) During the practice stage, students join three innovation learning bases, with the appropriateness level of high. The three learning bases include all DIY (Do It Yourself) activities, such as, making milk carton bags, fun dressing up, and identifying which group I belong to. 3) In the reflective thinking stage, the result indicates that students have learned that participating this activity is good and useful. It encourages a sense of well-being and pride in contributing positive works for children, schools, and their community. Furthermore, social engineering skills are crucial in empowering positive power in doing pleasure work, holding volunteer heart to succeed in community, school, and societal development. This power helps cultivate potential and high-quality environment. It also assists community members to fulfil their sense of responsibility.

Keywords: Social Engineering Skills; Service-Learning

1. บทนำ

การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต่อการใช้ความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้าขาย ด้านสังคม ค่านิยม การใช้เทคโนโลยี

รวมทั้งด้านสิ่งแวดล้อมที่มีสภาวะภูมิอากาศ แปรปรวน รุนแรง ประกอบกับที่ผ่านมา การระบาดใหญ่ของเชื้อไวรัสโควิด-19 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษยโลกในยุคปัจจุบันและได้สร้างความท้าทายใหม่ให้กับแต่ละบุคคลในการรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนั้น ความจำเป็นต้องมีชุดทักษะที่แตกต่างกัน จะช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ในชีวิตจริงได้สำเร็จ ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าแบบองค์รวม ทักษะเหล่านี้เรียกว่าทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี 3 ด้านใหญ่ คือ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ คิดสร้างสรรค์ ใส่ใจนวัตกรรม มีวิจรรย์ญาณ แก้ปัญหาเป็นสื่อสารดี เต็มใจร่วมมือ 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ได้แก่ อัพเดทข้อมูลข่าวสาร รู้เท่าทันสื่อ ครอบรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉลาดสื่อสาร และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ ได้แก่ มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตนเอง รู้จักเข้าสังคม เรียนรู้วัฒนธรรม มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ หมั่นหาความรู้รอบด้าน (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, 2560) เพื่อให้บุคคลมีทักษะที่ผสมผสานมากขึ้นกว่าในอดีตที่มีเพียงทักษะพื้นฐาน และสามารถใช้ขับเคลื่อนนวัตกรรมในปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ เช่น การแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิเคราะห์ การปรับตัวและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี การสื่อสารและการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ครอบคลุมด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม (World Economic Forum, 2024)

ปัจจุบันหลายประเทศเร่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับประชากร ด้วยการพัฒนา Soft Skills เพื่อให้รับมือกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก เพราะการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ หรือ Hard Skills ไม่อาจทำให้ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมได้เหมือนเดิม สำหรับประเทศไทยได้มุ่งการพัฒนา Soft Skills เช่นเดียวกันกับหลายประเทศและยังมีความสอดคล้องกับ พระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ได้กำหนดให้ “การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี” (สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2566, หน้า 5) ด้วยแนวคิดดังกล่าว จึงเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติกิจกรรมสำหรับนักศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ภายใต้โครงการวิศวกรสังคม เพื่อให้ให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏได้ลงมือปฏิบัติจริง (Multidisciplinary Active Learning) ในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน (Social Lab Based) โดยได้รับการชี้แนะและคำปรึกษาจากอาจารย์และปราชญ์ชาวบ้านตลอดจน ร่วมดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาในพื้นที่ (Area Based) ร่วมกับนักศึกษา ตลอดกระบวนการ โดยปฏิบัติการด้วยทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ การคิด การสื่อสาร การประสาน และนวัตกรรม (นงรัตน์ อิศโร, 2564, หน้า 21) สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นได้กำหนดกระบวนการพัฒนานักศึกษาเพื่อการเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งใช้ชื่อว่า “การพัฒนา Soft skill ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม” ซึ่งเมื่อผ่านการอบรมแล้วนักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ

งาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น ด้านความยากจน ความเหลื่อมล้ำและปัญหาคุณภาพชีวิต โดยการสร้างหรือนำองค์ความรู้ที่หลากหลายในมหาวิทยาลัยมาบูรณาการในการแก้ปัญหา อีกทั้งนำองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่มีในมหาวิทยาลัยราชภัฏไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง และจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งที่ได้มีการดำเนินโครงการพัฒนา Soft skill ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม ในพื้นที่จังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูน

จากผลการศึกษาสำรวจชุมชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ตามแนวคิดวิศวกรสังคมดังกล่าวข้างต้นพบว่า บริเวณชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวงมีความหลากหลายของชาติพันธุ์เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมซึ่งบุคคลส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นแรงงานชาวเมียนมาร์ นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวงจำนวนมาก ซึ่งนักเรียนเหล่านี้เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จะไม่ได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยส่วนใหญ่ มักจะทำงานหรือประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ให้ตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์ครูประจำการโรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง ได้เสนอความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ส่งเสริมสนับสนุน หรือเสริมสร้างประสบการณ์ด้านทักษะชีวิตหรือทักษะอาชีพให้แก่นักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง

ผลการศึกษาดังกล่าว นำไปสู่การตั้งคำถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ในการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง ที่เหมาะสมมีผลการดำเนินงานตามกระบวนการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเป็นอย่างไร และนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาสะท้อนคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมในการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวงอย่างไร ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service-learning) 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การปฏิบัติ และการสะท้อนคิด บูรณาการกับแนวคิดทักษะวิศวกรสังคม (Social Engineer) 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการคิด การสื่อสาร การประสาน และการสร้างนวัตกรรม ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมในการส่งเสริมทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนชุมชน เพื่อสร้างประโยชน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 หลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 29 คนตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม ประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการ การปฏิบัติ และการสะท้อนคิด และระยะเวลาในการวิจัย คือ ระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยปฏิบัติกิจกรรมในพื้นที่เป็นระยะเวลา 4 ครั้งๆ ละ 1 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง

2. ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน (ปาริชาติ ประเสริฐสังข์, 2556; Kaye, 2014; ประสาท เนื่องเฉลิม, 2558, หน้า 30-39) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม และการส่งเสริมทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) อาจารย์ผู้สอนศึกษา รายละเอียดรายวิชาทักษะวิศวกรสังคม (มคอ.3) โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม 4 ทักษะ คือการคิด การสื่อสาร การประสาน และการสร้างนวัตกรรม ศาสตร์พระราชาและภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และ 2) อาจารย์ผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบรายคาบ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบรายคาบ จำนวน 4 แผนๆ ละ 6 ชั่วโมง รวมเป็น 24 ชั่วโมง ส่งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแผนการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรการสอนสาขาวิชาการประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และด้านมนุษยศาสตร์ ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ถือว่ามีความสอดคล้อง ถูกต้อง และเหมาะสม สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

ขั้นตอนที่ 2 นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ การเตรียมการ (Preparation) การปฏิบัติการ (Action) และ

การสะท้อนคิด (Reflection) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเตรียมการ (Preparation) อาจารย์ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรม ให้แก่นักศึกษาทราบ และกำหนดให้นักศึกษาสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในพื้นที่ก่อนไปปฏิบัติกิจกรรม กระตุ้นให้นักศึกษาร่วมกันคิดวิเคราะห์ นักศึกษาร่วมกันอภิปรายหาแนวทางอย่างสร้างสรรค์ และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำไปใช้สร้างประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น โรงเรียน และชุมชน

2. การปฏิบัติการ (Action) ได้แก่ 1) นักศึกษาสำรวจสภาพบริบทของโรงเรียนและสัมภาษณ์ครูผู้สอน สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการในการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน เป็นระยะเวลา 1 ครั้งๆ ละ 6 ชั่วโมง 2) นักศึกษานำข้อมูลจากการสำรวจวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปความต้องการ โดยเขียนแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นระยะเวลา 1 ครั้งๆ ละ 6 ชั่วโมง และ 3) นักศึกษาปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ เป็นระยะเวลา 2 ครั้งๆ ละ 6 ชั่วโมง

3. การสะท้อนคิด (Reflection) ภายหลังจากปฏิบัติกิจกรรม นักศึกษาร่วมกันสะท้อนคิดสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมในการบริการสังคมครั้งนี้ เพื่อเชื่อมโยงกับแนวคิดทักษะวิศวกรสังคม นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนได้ร่วมประเมินผลสะท้อนคิดการจัดกิจกรรมด้านประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบแบบอัตนัย และแบบสะท้อนคิดของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม โดยแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อโครงการและกิจกรรม

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่า ผลการทดสอบแบบอัตนัยของนักศึกษาร้อยละ 89 นักศึกษารับทราบวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมในครั้งนี้ อาทิ นักศึกษาได้แบ่งหน้าที่เป็นฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายสัมภาษณ์คณะครูเกี่ยวกับความต้องการในการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นต้น

2. ด้านการปฏิบัติ พบว่า นักศึกษาได้คิดออกแบบกิจกรรม หรือสร้างนวัตกรรม จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมฐาน 1 DIY กระเป๋าถุงนม สอนน้อง ป. 3 กิจกรรมฐาน 2 เสื้อผ้าพาเพลิน สอนน้อง ป. 4-5 และกิจกรรมฐาน 3 ฉันทอยู่หมู่ไหน สอนน้อง ป.4-5 โดย กิจกรรมฐาน 1 ตัวแทนนักศึกษาได้กล่าวว่า “...มาจากการสอบถามคุณครู สังเกตความสนใจและพัฒนาการของน้องนักเรียน รวมทั้งศึกษา

ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมทักษะชีวิต และมีความสอดคล้องกับสิ่งของที่โรงเรียนมีจำนวนมาก...” และ นักศึกษาจำนวนหนึ่งได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “...พวกเราเห็นว่าโรงเรียนมีถุงนมจำนวนมากเพียงพอในการนำไปประยุกต์ใช้ทำกระเป๋า จึงช่วยกันระดมความคิดปรึกษาหารือ วางแผน หากิจกรรมที่เหมาะสมให้กับนักเรียน จากนั้นแบ่งหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประดิษฐ์สิ่งของโดยใช้วัสดุเป็นถุงนมในรูปแบบต่างๆ เพื่อต่อยอดคิดออกแบบการประดิษฐ์สิ่งของให้มีความหลากหลายไปแนะนำถ่ายทอดหรือสอนน้องๆ และเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้ในกิจกรรม...”

ภาพที่ 1 กิจกรรมฐาน 1 DIY กระเป๋าถุงนม

กิจกรรมฐาน 2 เสื้อผ้าพาลิณ สอนน้อง ป. 4-5 ตัวแทนนักศึกษาได้กล่าวว่า “...ได้ไอดียามาจากการสังเกตการแต่งกายของเด็กนักเรียนและพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเสื้อผ้าค่อนข้างยับ เมื่อสอบถามแล้วได้คำตอบว่าบางคนยังรีดผ้าไม่เป็นหรือรีดไม่ถูกวิธี ทำให้เสื้อผ้าแลดูยับไปสักหน่อย จึงนำประเด็นนี้มาปรึกษากันในกลุ่มที่สนใจจะจัดกิจกรรมการรีดผ้าให้กับนักเรียน เพื่อนบางคนสนับสนุนว่าการรีดผ้าจะช่วยให้นักเรียนมีรายได้จากการรับจ้างรีดก็เป็นไปได้ จึงสรุปเป็นกิจกรรมนี้...”

ภาพที่ 2 กิจกรรมฐาน 2 เสื้อผ้าพาลิณ

กิจกรรมฐาน 3 ฉันทอยู่หมู่ไหน สอนน้อง ป.4-5 โดยนักศึกษากลุ่มนี้ได้กล่าวว่า “...พวกเราเริ่มจากการสอบถามคุณครูผู้สอน สังเกตความสนใจและพัฒนาการของนักเรียน และศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียน พวกเราจึงมาปรึกษากันในกลุ่ม จึงได้ไอดีเรื่องการดูแลโภชนาการที่ถูกต้อง

สุขอนามัย จากนั้นช่วยกันศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ว่าจะสอนนักเรียนเรื่องนี้
อย่างไรดี...”

ภาพที่ 3 กิจกรรมฐาน 3 ฉันทอยู่หมู่ไหน

3. ด้านการสะท้อนคิด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้กล่าวว่า “...การทำกิจกรรมนี้ดีมีประโยชน์
รู้สึกดี ภาคภูมิใจที่ได้ทำสิ่งดีๆให้กับเด็กๆ ให้โรงเรียน ตนเองก็ได้เรียนรู้เรื่องวิศวกรรมสังคม คือ การมีจิตอาสา
ให้แก่สังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน การทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชน รู้สึกภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งที่
ทำประโยชน์ รู้สึกดีใจที่ได้ทำสิ่งดีๆให้เด็กนักเรียนและโรงเรียน รู้สึกดีใจมาก ภูมิใจที่เห็นเด็กให้ความร่วม
มือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ดูตั้งใจ คิดว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ รู้สึกมีความสุขกับงานที่ทำ
เพื่อคนอื่นมากๆ และในระหว่างทำกิจกรรมก็สนุกกับเด็กๆ ด้วย...”

เมื่อพิจารณาผลการสะท้อนคิดโดยรวม พบว่า นักศึกษาได้กล่าวว่า “...ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็น
เรื่องที่สำคัญสร้างพลังบวกให้ทำงานด้วยใจ มีจิตอาสา เป็นแรงขับเคลื่อนในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชน
โรงเรียน และสังคมให้มีศักยภาพและคุณภาพ ช่วยทำให้เราได้ฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองให้ดี
ที่สุด...” เมื่อพิจารณารายด้านของทักษะวิศวกรรมสังคม ได้แก่ 1) ด้านคิดด้านการคิด พบว่า นักศึกษาได้ใช้
ทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียน การระดมสมองในการคิดทำกิจกรรม
เพื่อหาจุดร่วมที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติกิจกรรม และการกำหนดขั้นตอนกิจกรรม
2) ด้านการสื่อสาร พบว่า นักศึกษาผู้ที่ได้ปฏิบัติกล่าวว่า “...การพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มจะใช้วิธีพูด
เชิงบวกเพื่อให้เพื่อนๆ ยอมรับฟัง ส่วนเด็กนักเรียนก็ใช้วิธีการพูดโน้มน้าวใจ ใช้ท่าทางมากขึ้นเพื่อให้เด็ก
นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่พูดเรื่องที่ถ่ายทอด...” 3) ด้านการประสาน พบว่า นักศึกษาสามคนซึ่งเป็นตัวแทน
3 กลุ่มกิจกรรมกล่าวเหมือนกันว่า “ได้ใช้ Timeline กระบวนการ ในการอธิบายขั้นตอนการทำงาน ทำให้
รู้ว่าทำอะไรอย่างไรต่อไป และใครมีหน้าที่ความรับผิดชอบอะไรก็ไปทำตามนั้น” และ 4) ด้านสร้าง
นวัตกรรม พบว่า นักศึกษากล่าวว่า “ได้องค์ความรู้การคิดสร้างสรรค์จากการออกแบบรูปแบบกระเปาะถุ
นมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด...”

นอกจากนี้ ยังพบข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้การดำเนินงานมีความราบรื่นสามารถปฏิบัติกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนสนับสนุนให้นักเรียนของตนเองเข้าร่วมกิจกรรม และอำนวยความสะดวกด้านสถานที่และระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงการสิ้นสุดกิจกรรม 2) นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสมัครใจและมีความตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ให้แก่นักเรียน และ 3) กิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดีผ่านการจัดทำโครงการภายใต้โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยดังกล่าว พบว่ามีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อขยายความเข้าใจเชิงเหตุผลและเชื่อมโยงข้อค้นพบกับแนวคิดและผลการวิจัยทางการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมและทักษะวิศวกรรมสังคม ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการ พบว่า นักศึกษาร้อยละ 89 รับทราบวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมในครั้งนี้ อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติตนในการปฏิบัติกิจกรรมก่อนลงพื้นที่และเมื่อชี้แจงเรียบร้อยแล้วให้นักศึกษาสะท้อนคิดทันที ทำให้นักศึกษาได้ทบทวนเรื่องที่ได้ฟังจากอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาได้สนทนาซักถามแลกเปลี่ยนความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการอย่างละเอียด สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ Constructivism โดยการทำให้ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้หรือเกิดข้อสงสัยใคร่รู้โดยผู้เรียนต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้น มองเห็นเป้าหมายที่ทำให้ต้องเรียนรู้ เพื่อที่จะตอบคำถามนั้นให้ได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง, 2553) สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสาธน์ เนิ่งเฉลิม (2558, หน้า 30-39) ที่พบว่า ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน ในขณะที่ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ร่วมกัน และการอภิปรายเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม ตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน

2. ด้านการปฏิบัติ พบว่า นักศึกษาได้ออกแบบหรือสร้างนวัตกรรม จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมฐาน 1 DIY กระเป่าถุงนม สอนน้อง ป.3 กิจกรรมฐาน 2 เสื้อผ้าพาเพลิน สอนน้อง ป.4-5 และกิจกรรมฐาน 3 ฉันทออยู่หมู่ไหน สอนน้อง ป.4-5 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการกับทักษะชีวิตและทักษะอาชีพเพื่อต่อยอดให้นักเรียนได้มีมุมมองเพิ่มขึ้น และได้รับประสบการณ์การใช้สิ่งของใกล้ตัวประยุกต์ใช้งานได้เพิ่มขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นนวัตกรรมเชิงกระบวนการ (ขวัญดาว แจ่มแจ่ม, 2566, หน้า 3) ตามหลักการสร้างนวัตกรรมของวิศวกรรมสังคม

ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการธิการของยูเนสโก ซึ่งกำหนดลักษณะการเรียนรู้มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของผู้เรียน (Student Outcome) ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ทักษะทางด้านข้อมูลสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills) (Partnership for 21st century skills, 2012, pp. 2-6) และสอดคล้องกับการวิจัยของศิริศักดิ์ เงินไทย (2564, หน้า 8) โดยพบว่า นวัตกรรมในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาของสำนักพัฒนานักศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์ สอดแทรกการรู้จักบริหารจัดการตัวเอง การสร้างนวัตกรรมในกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของทุกสาขาวิชาภายในมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถและได้ทำกิจกรรมที่ตนเองถนัด และมีการบูรณาการกิจกรรมกับรายวิชาต่างๆ ที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

3. ด้านการสะท้อนคิด พบว่า นักศึกษาได้สะท้อนคิดในภาพรวม คือ ทักษะวิศวกรสังคมเป็นเรื่องสำคัญที่สร้างพลังบวกให้ทำงานด้วยใจ มีจิตอาสา เป็นแรงขับเคลื่อนในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชน โรงเรียน และสังคมให้มีศักยภาพและคุณภาพ ช่วยทำให้เราได้ฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองให้ดีที่สุด การทำกิจกรรมนี้ดีมีประโยชน์ รู้สึกดี ภาคภูมิใจที่ได้ทำสิ่งดีๆ ให้กับเด็กๆ ให้โรงเรียน ตนเองได้เรียนรู้เรื่อง วิศวกรสังคม ทักษะวิศวกรสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของศุภรัตน์ รัตนมุขย์ (2556, หน้า 110) ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนและเป็นผู้วิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ได้กำหนดกรอบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมมาใช้รายวิชางานอาสาสมัครกับการพัฒนาสังคมและรายวิชางานอาสาสมัครในชุมชน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อส่วนรวมทุกระดับ โดยเฉพาะการมีจิตสำนึกอาสาเข้าไปมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วยความใส่ใจและเอื้ออาทร ปัจจัยความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้มาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในพื้นที่ และผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนได้สนับสนุนให้นักเรียนของตนเองเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งดูแลอำนวยความสะดวกด้านสถานที่และระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสร้างความประทับใจให้แก่นักศึกษาผู้จัดทำโครงการ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดทำโครงการวิศวกรสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์เรียนรู้นอกห้องเรียน เติมเต็มการเรียนรู้ที่มีความหมายเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 อาจารย์ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับวิธีการเรียนรู้ด้วย

การบริการสังคมเป็นหนึ่งในวิธีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทั้งเชิงทฤษฎี และเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นำผลการปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินการเรียนรู้ได้ เนื่องจากผล การวิจัยในด้านการสะท้อนคิดของนักศึกษาซึ่งได้กล่าวว่า การทำกิจกรรมนี้ดีมีประโยชน์ รู้สึกดี ภาคภูมิใจ ที่ได้ทำสิ่งดีๆ ให้กับเด็กๆ ให้โรงเรียน ดังนั้น นอกจากนี้ยังสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการ จัดการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้นักศึกษานำความรู้ในรายวิชาที่เรียนไปใช้สร้างประโยชน์แก่ชุมชน และสังคม

1.2 อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารทางการศึกษา สามารถนำข้อค้นพบนี้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการวางแผนเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่เข้มแข็ง ระหว่างสถานศึกษากับมหาวิทยาลัย กับองค์กรหรือหน่วยงานในท้องถิ่น เนื่องจากผลการวิจัยพบข้อสังเกตเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการและกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม เนื่องจากการวิจัยเชิงในครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้ได้ข้อค้นพบที่มุ่งเน้นเนื้อหา มากกว่าสถิติ ดังนั้นหากอาจารย์ผู้วิจัยหรือผู้ที่สนใจต้องการให้ได้ข้อ ค้นพบเชิงปริมาณ สามารถออกแบบการวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงทดลองได้

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการ สังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม เนื่องจากพบข้อสังเกตเกี่ยวกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ในครั้งนี้ ที่อาจเป็นปัจจัยสำเร็จในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการและกิจกรรม

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาในครั้งนี้ สามารถจำแนกผู้ที่ได้รับองค์ความรู้เป็น 3 กลุ่มคือ นักศึกษาผู้ให้บริการ นักเรียนผู้รับบริการ และอาจารย์ผู้วิจัย ดังนี้

1. นักศึกษาได้รับองค์ความรู้ที่สำคัญ คือ ในขั้นการเตรียมการ นักศึกษาได้เรียนรู้การเตรียม ความพร้อมในการด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นอย่างดี โดยสะท้อนจากผลการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ดี และมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ ชัดเจน ทำให้นักศึกษาดำเนินงานปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องแสดงความยินดีชื่นชมผลงานของนักศึกษา รวมทั้งนักเรียนที่ได้รับการบริการแสดงถึงความตั้งใจ และให้ร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี ในขั้นการปฏิบัติ นักศึกษาสามารถคิดออกแบบ

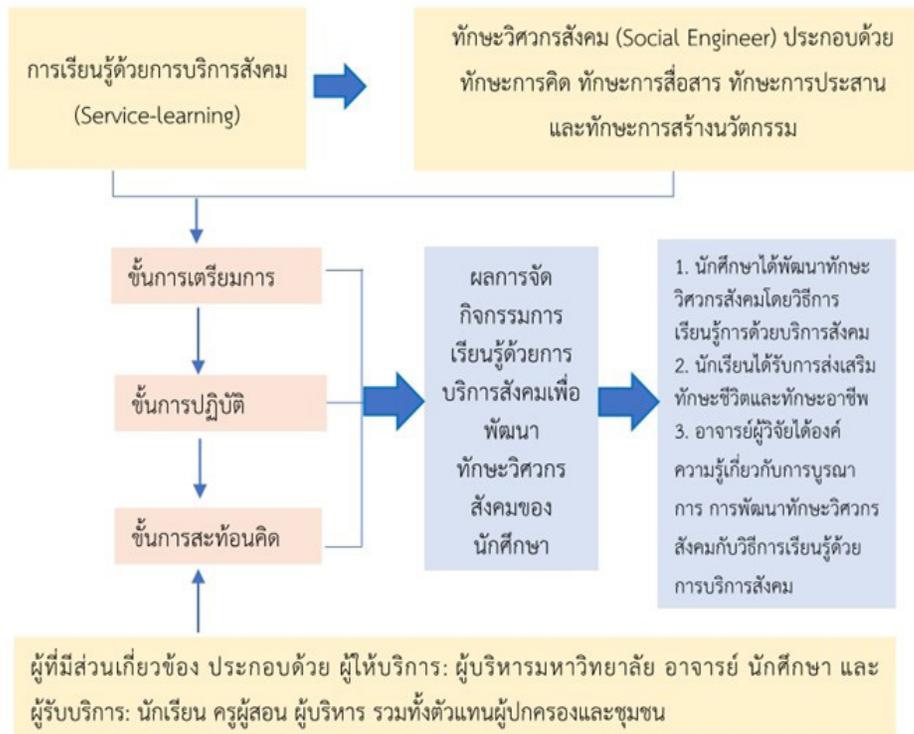

กิจกรรมที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และมีความเชื่อมโยงองค์ความรู้ การส่งเสริมทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกิจกรรมที่ออกแบบในครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมฐาน 1: DIY กระเป่าถุงนม กิจกรรมฐาน 2: เสื้อผ้าพาเพลิน และกิจกรรมฐาน 3: ฉันทอยู่หมู่ไหน และในขั้น การสะท้อนคิด นักศึกษาได้เรียนรู้ว่า ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นเรื่องที่สร้างพลังบวกให้กับตนเองในการทำงาน ด้วยใจที่มีจิตอาสา ช่วยทำให้เราได้ฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองให้ดีที่สุด และการทำกิจกรรมนี้มี ประโยชน์ เกิดความรู้สึกดี มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำสิ่งดีๆ ให้กับเด็กและโรงเรียน และในขั้นการสะท้อน คิด นักศึกษาได้สะท้อนความเข้าใจในสิ่งที่ไปปฏิบัติเชื่อมโยงกับทักษะวิศวกรรมสังคมทั้ง 4 ทักษะคือ การคิด การสื่อสาร การประสาน และการสร้างนวัตกรรม

2. นักเรียนได้รับองค์ความรู้การส่งเสริมทักษะชีวิตหรือทักษะอาชีพ ได้แก่ 1) การทำกระเป่า จากถุงนม ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้ของโรงเรียน ในกิจกรรมฐาน 1: DIY กระเป่าถุงนม 2) การฝึกปฏิบัติให้มี ทักษะการรีดผ้า พับผ้าอย่างถูกวิธี ในกิจกรรมฐาน 2: เสื้อผ้าพาเพลิน และ 3) องค์ความรู้เรื่องโภชนาการ อาหาร 5 หมู่ ที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย รวมทั้งการพิจารณาเลือกรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ อย่างถูกต้อง ในกิจกรรมฐาน 3: ฉันทอยู่หมู่ไหน

3. อาจารย์ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับผลการบูรณาการการพัฒนาทักษะวิศวกรรมสังคมกับ การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียน รู้ที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมของนักศึกษาในโอกาสต่อไป

นอกจากนี้ยังพบข้อสังเกตที่น่าสนใจและอาจเป็นปัจจัยให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และการ ดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคือ ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้การสนับสนุนการ ดำเนินงานในโครงการนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้การสนับสนุนโครงการและกิจกรรม เป็นอย่างดี ซึ่งแสดงตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 4 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

ขวัญดาว แจ่มแจ่ม. (2566). การสร้างนวัตกรรม/วิจัย และการเผยแพร่สู่การใช้ประโยชน์. เข้าถึงได้จาก <https://regis.sru.ac.th/wp-content/uploads/2023/11/27-11-2566.pdf>

นงรัตน์ อีสโร. (2564). คู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

ประสาธ เนืองเฉลิม. (2558). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยการบริการสังคมสำหรับนิสิตครูวิทยาศาสตร์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 9(19), 30-39.

ปาริชาติ ประเสริฐสังข์. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริศักดิ์ เงินไทย. (2564). นวัตกรรมในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาของสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์. เข้าถึงได้จาก http://www3.ru.ac.th/mpaabstrat/files/2561_1566438557_6014832042.pdf

- ศุภรัตน์ รัตนมุขย์. (2556). รายงานผลการดำเนินวิจัยการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมกับการสร้างความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม. เข้าถึงได้จาก https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:87040
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง. (2553). *ทฤษฎีการเรียนรู้ Constructivism*. เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/>
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2560). *ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21*. เข้าถึงได้จาก <https://www.okmd.or.th/okmd-opportunity/new-gen/262/>
- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *การศึกษาไทยในยุคเปลี่ยนผ่าน*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- Kaye, C. B. (2014). *The complete guide to Service-Learning: Proven, practical ways to engage students in civic responsibility, academic curriculum, and social action*. Minneapolis, MN: Free Spirit Publishing. Retrieved from <https://www.freespirit.com/files/original/Complete-Guide-Service-Learning-preview-1.pdf>
- Partnership for 21st century skills. (2012). *Framework for 21st century learning*. Retrieved from http://www.p21.org/index.php?option=com_content&task=view&id=254&Itemid=120
- World Economic Forum. (2024). *ARTIFICIAL INTELLIGENCE: This is the one skill we all need in the age of AI*. Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2024/01/this-is-the-one-skill-everybody-needs-in-the-age-of-ai/>